

VUOSIKERTOMUS 2016

SISÄLLYS

Toiminnanjohtajan katsaus 2016	3
Toiminta-ajatus, toimintavuoden painopisteet, arvoperusta ja strategiset valinnat	4
1. Toimimme lähellä jäseniä	6
2. Edistämme jäsenten terveyttä ja hyvinvointia	12
3. Parannamme vaikuttamistoiminnalla ruokavaliohoidon edellytyksiä.....	15
4. Vahvistamme järjestöemme toimintamahdollisuuksia.....	18
Liitteet	21

TOIMINNANJOHTAJAN KATSAUS

Vuoden 2016 alussa käynnistimme Keliakialiiton uuden strategiakauden 2016-2020. Kauden tavoitteena on edistää jäsenten hyvää gluteenitonta elämää ja lisätä vuorovaikutusta sekä osallistaa jäseniä toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen.

Vuosi oli keliakiatyön 40-vuotisjuhlavuosi. Juhlimme pyöreitä vuosia liittokokouksessa jakamalla ansiomerkkejä ansioituneille vapaaehtoisille ja keliakiatutkijoille. Eri vuosikymmeninä keliakiadiagnoosin saaneet henkilöt kertoivat omat tarinansa, jotka valottivat erinomaisesti keliakikoron arjen kehitystä vuosikymmenten saatossa. Raha-automaattiyhdistyksen tervehdyksen kokoukseen toi avustustoiminnanjohtaja Sisko Seppä.

Juhlavuoden kunniaksi järjestimme myös onnistuneen lapsiperheiden tapahtuman Särkänniemessä, loppuunmyydyn Johanna Kurkelan konsertin Tampere-talossa sekä juhlavuoden arpajaiset, jotka jatkuvat vielä vuoden 2017 alkupuolella.

Marraskuussa tuotimme Gluteeniton elämä -messut, jotka kokosivat yli 4 100 kävijää Tampereelle. Palaute tapahtumasta oli erittäin hyvää. Vaikka gluteenittomien tuotteiden saatavuus on parantunut ja tietoa sairaudesta ja sen hoidosta on helposti saatavilla, tämän kaltaiselle yhteisölliselle tapahtumalle on suuri tilaus. Uutta messuilla olivat kokkausnäytökset.

Messujen yhteydessä julkistimme Gluteenittoman palvelun merkin kahviloille ja ravintoloille. Merkin tavoitteena on helpottaa kodin ulkopuolista ruokailua. Jatkuvasti kasvavien messujen järjestäminen on Keliakialiitolla nykyisellään erittäin suuri ponnistus, joten vuoden lopulla käynnistimme neuvottelut yhteistyöstä Suomen Messujen kanssa.

Valtakunnallisen keliakiaviikon teemana oli "Keksitkö gluteenitonta? Ilahduta ystäväsi". Tavoitteena oli edistää gluteenitonta ruokavaliota noudattavien hyvinvointia tekemällä tunnetuksi gluteenitonta ruokavaliota ja tuotteita sekä kannustaa ja rohkaista läheisiä valmistamaan ja tarjoamaan gluteenitonta. Keliakiayhdistykset toteuttivat teeman mukaisia kursseja ja yleisötapahtumia.

Eduskunnassa vuoden 2015 lopulla tehty päätös ruokavaliokorvauksen poistamisesta 16 vuotta täyttäneiltä ja sitä vanhemmilta keliakikoilta astui voimaan 1.1.2016. Tämä oli suuri takaisku niin keliakiaa sairastaville kuin koko järjestölle. Työ keliakiakorvauksen saamiseksi jouduttiin aloittamaan alusta. Teimme keliakiaa sairastaville kyselyn korvauksen poistumisen vaikutuksista ja tiedotimme tuloksista ja käsitelimme asiaa eduskunnan keliakiaverkostossa.

Henkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin teemoihin keskittyneen Hehkuva-projektimme viimeisen toimintavuoden pääpaino oli vertaistoiminnan kehittämisessä ja Suunta-verkkopalvelun markkinoinnissa.

Toukokuussa isännöimme Pohjoismaiden ja Baltian maiden keliakialiittojen kokousta Tampereella.

Verkkopalvelu-uudistuksen toteuttamisen siirsimme vuodelle 2017 messukiireiden vuoksi, samoin järjestön kehittämisprosessin, jonka tavoitteena on selkeyttää työnjakoa ja rooleja yhdistysten, aluetuimistojen ja keskustuimiston välillä.

Järjestötoiminta on suuressa murroksessa. Keliakialiiton toiminnan sisältöjen ja toimintamuotojen vastaaminen jäsenkunnan tarpeisiin edellyttää jatkuvaa vuoropuhelua ja kehittämistyötä yhdessä jäsenten kanssa.

Juhlavuoden lukuisista onnistumisista ja kohtaamisista lämpimästi kiittäen,
Leila Kekkonen, toiminnanjohtaja

TOIMINTA-AJATUS

Keliakialiiton tavoitteena on edistää keliakiaa ja ihokeliakiaa sairastavien sekä muiden gluteenitonta ruokavaliota tarvitsevien henkilöiden ja heidän läheistensä hyvinvointia.

Keliakialiiton tehtävänä on

- motivoida keliakiaan ja ihokeliakiaan sairastuneita sekä muita gluteenitonta ruokavaliota tarvitsevia sairauden hyvään hoitoon tarjoamalla tietoa, tukea ja palveluja
- varmistaa keliakiaan sairastuneille asiantunteva diagnostiikka, hoidonohjaus ja seuranta terveydenhuollossa
- edistää gluteenittoman ruokavalioidon onnistumisen edellytyksiä; gluteenittomien tuotteiden ja palveluiden turvallisuutta, saatavuutta, valikoimaa ja laatua
- kehittää keliakiaa sairastavien sosiaaliturvaa
- tukea jäsenyhdistysten toimintaa ja toimintaedellytyksiä
- lisätä keliakian ja gluteeniherkkyyden tunnettuutta yhteiskunnassamme

TOIMINTAVUODEN PAINOPISTEET

Vuoden alussa keliakiajärjestössä käynnistyi uusi viisivuotinen strategiakausi 2016–2020. Kauden tavoitteena on edistää jäsenten hyvää gluteenitonta elämää, osallistaa heitä toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen sekä lisätä vuorovaikutusta.

Strategiakauden ensimmäisen vuoden aikana sekä henkilöstö että yhdistykset syventyivät uuteen strategiaan. Määrittelimme strategian tarkempia sisältöjä ja niiden jakamista strategiakauden eri vuosille.

Vuoden päätapahtuma oli Gluteeniton elämä -messut, jotka järjestettiin Tampereella. Uutena avauksena julkistettiin Gluteenittoman palvelun merkki kahviloille ja ravintoloille.

Toimintavuosi oli myös keliakiatyön juhluvuosi. Keliakialiitto täytti 40 vuotta, mitä juhlistimme juhliittokokouksen, lapsiperhetapahtuman ja juhlakonsertin merkeissä.

ARVOPERUSTA

Toimintamme ohjasi läpileikkaavasti kolme arvoparia:

Luotettavuus ja puolueettomuus

- Työmme perustuu tutkittuun tietoon, asiantuntijuuteen ja kehittävään työotteeseen. Palvelumme ovat laadukkaita ja olemme luotettava yhteistyökumppani.
- Toimintamme on avointa ja puolueetonta.

Uudistumiskyky ja rohkeus

- Tartumme rohkeasti mahdollisuuksiin. Etsimme ja otamme käyttöön uusia toimintatapoja.
- Nostamme aktiivisesti esiin jäsentemme tarpeita ja varmistamme, että ne otetaan huomioon yhteiskunnassa.

Suvaitsevaisuus ja moniäänisyys

- Järjestössämme on tilaa monenlaisille ihmisille ja ajatuksille.
- Tuomme toiminnassamme esille jäsentemme moniäänisyyden. Järjestössämme voi osallistua ja vaikuttaa monin eri tavoin.

STRATEGISET VALINNAT

Operatiivinen toiminta jakaantui strategian mukaisesti neljään toimintalinjaan:

1. Toimimme lähellä jäseniä
2. Edistämme jäsentemme terveyttä ja hyvinvointia
3. Parannamme vaikuttamistoiminnalla ruokavaliohoidon edellytyksiä
4. Vahvistamme järjestömme toimintamahdollisuuksia

1. TOIMIMME LÄHELLÄ JÄSENIÄ

Päämäärä 2020

Jäsenet ovat tyytyväisiä toimintaamme. Järjestöme jäsenmäärä kasvaa. Yhdistykset toimivat aktiivisesti ja voivat hyvin.

Tavoitteet vuodelle 2016

Lisäämme vuorovaikutusta jäsenten kanssa ja tarjoamme heille osallistumismahdollisuuksia muun muassa juhluvuoden tapahtumissa. Kuuntelemme eri jäsenryhmiä ja heidän tarpeitaan. Suuntaamme toimintaamme niiden pohjalta. Pidämme huolta siitä, että keliakikokoon henkisen hyvinvoinnin näkökulma on mukana toiminnassamme ja viestinnässämme. Aloitetaan lasten ja nuorten toiminnan kehittämistyö valtakunnallisella ja alueellisella tasolla. Yhdistysten toimintaedellytyksiä kehitetään.

Tavoitteet ja toteutuma 2016

Suunnitellut toimenpiteet 2016	Tarkemmat toimenpiteet 2016	Mittarit	Toteutuma 2016
Juhlavuosi näkyy liiton ja yhdistysten tapahtumissa koko vuoden ajan.	• Visuaalisesti, tarjoilussa ja tapahtumien sisällöissä. • Yhdistyksille ohjeet tapahtumien järjestämiseen juhluvuonna.	• Tapahtumien määrä, niihin osallistuneiden määrä, osallistuneiden ja yhdistysten antama palaute	• Kolme liiton järjestämää tapahtumaa, osallistujia 2 042 • Yhdistysten palautetta ei kerätty, lapsiperheiden palaute 3,7/4
Valtakunnallista keliakiaviikkoa vietetään syyskuussa teemalla Keksitkö gluteenitonta? Ilahduta ystäväsi!	• Jaetaan tietoa ja tarjotaan mahdollisuuksia vuoropuheluun sekä gluteenittomia maistiaisia. • Yhdistyksille ohjeet yleisötapahtumien järjestämiseksi keliakiaviikolla. • Keliakiaviikon some-kampanja	• Keliakiaviikon tapahtumia yhdistyksissä vähintään 60, tapahtumiin osallistuneita vähintään 3 000 • Palaute tapahtumista.	• Keliakiaviikon tapahtumia 81, osallistujia 2 476 • Tapahtumat onnistuivat yhdistysten mukaan hyvin/erittäin hyvin (15/18). Palautteen mukaan gluteenitonta ruokavaliota noudattavien läheisten tavoittaminen onnistui tapahtumissa hyvin. • Yli 200 someosumaa tunnisteella #keliakiaviikko.
Järjestämme Gluteeniton elämä -messut Tampere-talossa 25.–26.11.	• Messujen organisoiminen • Osastomyynti • Markkinointi messuvieraille	• Messujen kävijämäärä >4000 hlöä • Messuvieraiden palaute >8,5/10 • Yritysten palaute >8,5/10 • Budjetin toteutuminen • Näytteilleasettajien määrä >50	• Messujen kävijämäärä oli yli 4100 • Messuvieraiden palaute 8,6/10 • Näytteilleasettajien palaute 8,9/10 • Budjetti toteutui yli tavoitteen • Näytteilleasettajien määrä 52
Messujen yhteydessä on Keliakialiiton 40-vuotisjuhluvuoden konsertti perjantaina 25.11.	• Organisoiminen • Kutsuvieraiden kutsuminen • Konsertin markkinointi jäsenille ja yleisölle	• Budjetin toteutuminen • Palaute konsertista/järjestelyistä	• Konsertissa 1752 myytyä lippua • Budjetti toteutui yli tavoitteen • Palautetta ei kerätty

Suunnitellut toimenpiteet 2016	Tarkemmat toimenpiteet 2016	Mittarit	Toteutuma 2016
Keliakia-lehti ilmestyy 5 kertaa vuodessa. Kehitämme lehden sisältöä lukijakyselyn vastausten pohjalta.	Lehteä uudistetaan lukijakyselyn palautteen pohjalta. Numero 1 suunnataan terveydenhuoltoon yhteistyössä Hehkuva-projektin kanssa.	- Uudistuksia on tehty - Jäsenten palaute - Terveydenhuollon palaute	- Uudistuksia, mm. Tieteen maailmasta -palsta - Lukijakyselyssä 50 % erittäin tyytyväisiä ja 39 % melko tyytyväisiä lehden kokonaisuuteen. Lehti auttaa pärjäämään sairauden kanssa (95 %). - Keliakia-lehti 1/2016 postitettiin terveydenhuollon toimipisteisiin ja ammattilaisille - Terveydenhuollon palautetta ei erikseen kerätty.
Jatkamme liiton verkkopalvelujen uudistusta.	Viemme läpi verkkopalvelu-uudistuksen, uudet sivut julkaistaan, niitä markkinoidaan ja arvioidaan	- Sivut on saatu auki toimivina aikataulussaan - Palautekysely käyttäjille loppuvuonna - Sivuilla käyntien määrä (vanhat + uudet sivut) 550 000	- Verkkopalvelu-uudistus ei toteutunut. Uudistusta jatketaan vuonna 2017. - Sivuilla käyntien määrä 568 498 - Palautekyselyä ei tehty.
Lähetämme uutiskirjeen jäsenille 10 kertaa vuodessa.	Otetaan käyttöön uusi uutiskirjetyökalu	Uutiskirjeet ilmestyvät, uutiskirjeen saajien määrä vuoden lopussa 11 000 / kk, yritysten näkyvyys	- Uutiskirjeitä lähetettiin kaksi enemmän kuin oli suunniteltu, saajien määrä vuoden lopussa 11 082 / kk - Yritysten näkyvyys uutiskirjeissä: 2 yritystä/ 6 ilmoitusta - Uutta uutiskirjetyökalua ei otettu käyttöön.
Toimimme sosiaalisessa mediassa aktiivisesti.	- Käytössä Facebook, Twitter, Instagram, Youtube ja slideshare - Kehitetään tasapuolisesti gluteenittomien tuotteiden näkyvyyttä sosiaalisessa mediassa, - Hyödynnetään sosiaalista mediaa vuorovaikutuksen lisäämiseen ja osallisuuden luomiseen	Tykkääjien määrä ja palaute eri kanavissa, Facebookissa 4 500 tykkääjää	- Liiton Facebook-sivu: tykkääjiä 4 862. Julkaisut tavoittivat parhaimmillaan lähes 14 000 ihmistä. - Gluteeniton suunta -Facebook-ryhmä: jäseniä 431. - Twitter: seuraajia 1 529. Suosituimmilla twiiteillä yli 3 000 näyttökertaa. - Instagram: seuraajia 1 224. Suosituimmista kuvista tykkäsi lähes sata käyttäjää, ja suosituimmat videot saivat yli 300 näyttökertaa. - Palautekyselyä ei tehty.

Suunnitellut toimenpiteet 2016	Tarkemmat toimenpiteet 2016	Mittarit	Toteutuma 2016
Jatkamme Hehkuva-projektin tuottaman Suunta-verkkopalvelun ja erilaisten materiaalien ylläpitämistä ja edelleen kehittämistä.	- Jatketaan Hehkuva-projektia huhtikuun loppuun - Laaditaan tarkemmat suunnitelmat projektin näkökulman ylläpitämiseksi jatkossa, perehdytetään verkkotiedottaja ja tuleva vastuutyöpari - Jatketaan Suunta-verkkopalvelun ylläpitämistä Hehkuvan päätyttyä	- Henkisen ja sos. Hyvinvoinnin näkökulma näkyy toiminnassa ja aineistoissa - Käyntikertojen määrä Suunta-palvelussa vuoden aikana vähintään 30 000 - Työpari ja verkkotiedottaja perehdytetty ja vastaavat projektin päätyttyä näkökulman ylläpitämisestä toiminnassa	- Hehkuva-projektia jatkettiin osittain koko vuoden ajan. Pääpaino vertais-tukitoiminnan kehittämisessä sekä Suunnan kehittämisessä ja markkinoinnissa. - Suunta esillä jokaisessa Keliakialehdessä. - Henkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin näkökulma mm. uudistetun ensitietopoppaan sisältöön - Työpari ja verkkotiedottaja jatkoivat näkökulman ylläpitämistä toiminnassa. - Käyntikertoja Suunta-verkkopalvelussa 24 867 - Suunnan blogikirjoituksia ja niiden teemoja nostettiin esiin Facebookin Gluteeniton suunta -ryhmässä. Suunnassa julkaistujen blogikirjoitusten määrä 107.
Järjestämme lasten ja nuorten toimintaa eri ikäryhmille. Käynnistämme lasten ja nuorten toiminnan kehittämistyön.	- Juhlavuosi näkyy lasten- ja nuortentapahtumissa. - Resurssien kasvattamiseksi haetaan OKM:ltä yleisavustusta merkittävästi aiempaa myönnettyä enemmän - Haetaan Suomen nuorisoyhteistyö Allianssin jäsenyyttä - Käynnistetään toiminnan kehittämistyö loppuvuodesta.	- Vähintään kuusi lasten- ja nuortentoiminnan valtakunnallista tapahtumaa, - Tapahtumiin osallistuneita vähintään 300 - Osallistujien antama palaute - Toimintaan saatu rahoitus - Kehittämistyön käynnistyminen	- Tapahtumia kuusi, osallistujia 355: - Juhlavuoden kahdessa valtakunnallisessa lastentapahtumassa 51 perhettä/ n. 230 osallistujaa. Palaute 3,7/4. - Nuortentapahtumia 4, osallistujia 125. Palautteiden mukaan tapahtumat vastasivat odotuksia ja kaikki vastanneet olivat halukkaita osallistumaan tapahtumiin uudelleen - OKM:n yleisavustus entisellä tasolla, lastentoimintaan Odd Fellow -lastenrahastosäätiön avustus. - Nuorisotoiminnan kehittämistyö käynnistyi alkuvuodesta yhteistyössä Allianssin kanssa, lastentoiminnan kehittämistyö käynnistyi syksyllä. Allianssin jäsenyys voimaan 1.1.2016.
Alueoimistot antavat koulutusta ja neuvontaa keliakia-yhdistyksille.	- Aluekoulutus yhdistysten luottamushenkilöille jokaisen alueoimiston alueella - Uusien luottamushenkilöiden perehdytyskoulutuksia sekä muuta koulutusta tarpeen mukaan	- Alueellisia koulutus-tilaisuuksia vähintään 10 - Koulutuksissa yhteensä vähint. 150 osallistujaa - Osallistujien antama palaute.	- Aluekoulutus jokaisen alueoimiston alueella, osallistujia 74. Palaute koulutusten hyödyllisyydestä 9/10. - Muita vapaaehtoisten koulutustilaisuuksia 13, osallistujia 115.
Tarjoamme jäsenyhdistyksille neuvontaa ja erilaisia palveluita: materiaalit, yhdistystiedotteet ja koulutus.	Annetaan yhdistyksille neuvontaa ja tuotetaan materiaalia toiminnan tueksi, mm. Yhdistystiedotteet ja verkkosivujen Yhdistyksille-osio.	- Yhdistystiedote ilmestyy seitsemän kertaa, yhdistysten palaute. - Aluevastaavien käyntejä yhdistysten tilaisuuksissa vähintään 75	- Yhdistystiedote ilmestyi suunnitellusti, tiedotteesta ei kerätty erikseen palautetta - Aluevastaavien käyntejä yhdistysten tilaisuuksissa 52, osallistujia 1 908.

Suunnitellut toimenpiteet 2016	Tarkemmat toimenpiteet 2016	Mittarit	Toteutuma 2016
Huomiomme yhdistysten vapaaehtoisia palkitsemalla heitä juhlavuoden tapahtumien yhteydessä.	• Myönnetään vapaaehtoistoiminnan tunnustuspalkinto ja jaetaan ansiomerkkejä. • Muu muistaminen	• Myönnettyjen ansiomerkkien ja muiden tunnustusten määrä	• 24 ansiomerkkiä, joista 13 kultaista, 6 hopeista ja 5 pronssista. • Vapaaehtoistoiminnan tunnustuspalkinto Helka Tukiaiselle, kunniamaininta Amanda Haavalle. • Juhlaliittokokouksen yhteydessä kaikille kokousedustajille kiitoslahja. • Yhdistysten puheenjohtajat kutsuttiin juhlakonserttiin.

Muut keskeiset tunnusluvut:

- 2-4 vuotta jäsenenä olleille tehtiin jäsenkysely, vastaajia 194.
- Keliakiayhdistykset järjestivät yhteensä 834 (477) tapahtumaa.
- Yhdistysten tapahtumiin osallistui 20 982 (10 271) henkilöä. (Mukana Gluteeniton elämä -messujen bussiretkille osallistuneet.)
- Keliakianuorilla oli oma osasto Gluteeniton elämä -messuilla. Lisäksi messuilla oli ensimmäistä kertaa eri keliakiayhdistysten yhteinen messuosasto, jossa toimintaansa esitteli 13 yhdistystä. Lasten messuosastolla kävijöitä noin 70.
- Aluevastaavat kävivät yhdistysten tilaisuuksissa 49 (75) kertaa, osallistujia 1686.
- Hehkuva-projekti järjesti yhdistysten toimijoille kuusi Kokemuksia jakamassa -koulutusta, osallistujamäärä 54.
- Henkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin teemat herättivät kiinnostusta myös Suomen ulkopuolella. Hehkuva-projektissa tuotettu artikkeli ja sarjakuva käännettiin englanniksi. Kymmenen eri maan keliakiajärjestöä julkaisivat materiaalin joko omissa lehdissään tai verkkoviestinnässään.
- Painettu Keliakia-lehti ilmestyi 5 kertaa, painos 23 000–32 000 kpl (23 000–24 000), osoitteellinen jakelu noin 21 000 (21 000) ja sivumäärä 216 (216).
- Verkkosivuilla käyntimäärät nousivat 8 % edellisestä vuodesta. Käyntejä 568 498 (528 119).
- Mobiilikäyntien osuus oli 49 (34,3) prosenttia.
- Verkkouutisia julkaistiin 35 (81).
- Vuoden aikana medialle lähetettiin tiedotteita 12 (19) ja erillisiä uutisvinkkejä 2.
- Jäsensivuilla oli käyntejä 3 463 (3 336).
- Jäsensivujen keskustelupalstalla oli käyntejä 4 596 (5 182).
- Jäsensivujen Yhdistyksille-osiossa oli käyntejä 477 (491).
- Liiton somekanavien tykkääjä- ja seuraajamäärät kasvoivat. Facebookissa tykkääjiä oli 4 862 (3 616), Twitterissä seuraajia 1 529 (1 124) ja Instagramissa 1 224. Twiittauksia julkaistiin vuoden aikana 245 (848) ja Instagramissa kuvia 229 (111).
- Uusia YouTube-videoita julkaistiin 1 (36). Keliakialiiton julkaisemia videoita katsottiin vuoden aikana 15 416 (16 821) kertaa. Katseluaika oli 36 007 (39 719) minuuttia.
- Liiton blogin tekstejä luettiin 2 026 (5 882) kertaa.
- SlideSharessa julkaistiin yksi esitys (1), "Suunta-verkkopalvelu johdattaa parempaan hyvinvointiin", jota käytiin vuoden aikana katsomassa 977 kertaa.
- Sähköinen uutiskirje lähetettiin 12 kertaa. Uutiskirjeen saaneita oli vuoden lopussa noin 11 100 (noin 10 500).

Juhlavuonna lähellä jäseniä tapahtumissa ja sosiaalisessa mediassa

Keliakiatyön 40-vuotisjuhlavuosi näkyi liiton ja yhdistysten tapahtumissa pitkin vuotta. Pääsääntöisesti juhluvuoden tavoitteet täyttyivät suunnitelmien mukaisesti. Liiton järjestämät juhlavuoden tapahtumat olivat liittokokous, lapsiperheiden tapahtuma Särkänniemen huvipuistossa Tampereella ja Johanna Kurkelan loppuunmyyty juhlakonsertti.

Viidennet gluteenittomien tuotteiden ja palveluiden messut järjestettiin marraskuussa Tampereella. Tapahtuma onnistui erinomaisesti; näytteilleasettajien määrä kasvoi lähes 20 prosenttia ja kävijämäärä 28 prosenttia. Messuilla oli luento-ohjelman lisäksi ensimmäistä kertaa myös kokkausnäytöksiä. Messujen saama suosio ja jatkuva kävijämäärän kasvu antavat viitettä siitä, että vaikka gluteenittomien tuotteiden valikoima on kasvanut ja tiedon saanti helpottunut, on messujen kaltaisille tietoa ja vertaistukea lisääville tapahtumille tilausta. Loppuvuodesta aloitettiin neuvottelut seuraavan messutapahtuman toteuttamista uudella tavalla.

Keliakiayhdistysten toiminta oli erittäin vilkasta; yhdistysten järjestämien tapahtumien määrä ja niihin osallistuneiden henkilöiden määrä lähes kaksinkertaistuivat edellisestä vuodesta. Osin tunnuslukujen kasvuun vaikuttaa myös tilastoinnin tehostuminen yhdistyksissä. Tarkemmat tiedot yhdistystoiminnan tunnusluvuista ovat liitteessä 8.

Syyskuussa vietetyn valtakunnallisen keliakiaviikon teemana oli "Keksitkö gluteenitonta? – ilahduta ystävääsi!" Viikolla tehtiin tunnetuksi gluteenitonta ruokavaliota ja tuotteita sekä kannustettiin gluteenitonta ruokavaliota noudattavien läheisiä valmistamaan ja tarjoamaan gluteenitonta. Yhdistykset järjestivät 35 prosenttia enemmän tapahtumia kuin oli tavoitteena.

Vuonna 2012 käynnistynyttä Hehkuva-projektia jatkettiin osa-aikaisesti koko vuoden ajan, koska projektin juurruttamisessa nähtiin vielä lisämahdollisuuksia. Vertaistukitoimintaan tuotettiin ideapaketti ja korttipakka keskustelutilaisuuksien järjestämisen avuksi sekä järjestettiin vertaistoimintavastaavien työpaja ja eri puolilla Suomea koulutuksia keskustelutilaisuuksien vetäjille. Suunta-verkkopalveluun tuotettiin uusi videosarja, joka julkaistiin vuonna 2017. Palvelua markkinoitiin terveydenhuollon ammattilaisille mm. tekemällä Keliakia-lehdestä terveydenhuollolle suunnattu teemanumero laajalla jakelulla. Suunnan blogikirjoituksista ryhdyttiin nostamaan valittuja tekstejä Keliakia-lehteen. Suuntaa markkinoitiin myös blogeja mainostavilla korteilla ja Gluteeniton elämä -messuilla omalla osastolla. Lisäksi messuilla järjestettiin henkiseen hyvinvointiin liittyvä paneelikeskustelu.

Jäseniä osallistettiin toiminnan arviointiin sekä kehittämiseen niin liiton kuin yhdistysten tekemien jäsenkyselyiden avulla. Yhdistyksistä kahdeksan teki jäsenkyselyn. Keliakianuoret suunnittelivat nuorille oman jäsenkyselyn, joka toteutettiin seuraavan vuoden alussa. Liiton 2–4 vuotta jäsenenä olleille tekemän kyselyn vastaajat olivat pääsääntöisesti erittäin tyytyväisiä liiton toimintaan ja palveluihin. Lähes 4/5 oli sitä mieltä, että keliakiajärjestö on vastannut heidän odotuksiinsa hyvin tai erinomaisesti.

Liiton viisi aluetoimistoa (Etelä-, Itä-, Pohjois-, Länsi- ja Lounais-Suomi) olivat keskeisessä roolissa liiton alueellisessa neuvonta-, vaikuttamis- ja edunvalvontatyössä. Keliakiayhdistyksille sekä yksittäisille jäsenille ja muille kiinnostuneille tarjotun tuen lisäksi aluevastaavat tekivät laajaa verkostoyhteistyötä sekä kouluttivat ja konsultoivat alueillaan eri alojen ammattilaisia muun muassa terveydenhuollossa ja ravitsemissektorilla.

Aluevastaavien työn yhdenmukaistamiseksi ja selkeyttämiseksi suunniteltiin neljä eri teemaluentoa, jotka otettiin käyttöön seuraavan vuoden alussa aluevastaavien luennoissa yhdistysten tilaisuuksissa.

Vapaaehtoisvoimin toimivien keliakiayhdistysten toimintaedellytyksiä oli tavoitteena tukea käynnistämällä uusi projekti. Toiminnan kehittämisen tueksi kolmatta kertaa haettu Keliakiayhdistys – Iloa ja innolla –projekti ei kuitenkaan saanut RAY:n rahoitusta. Yhdistysten toiminnan tukemiseksi RAY:lle jätettiin anomus jäsenjärjestöavustuksen saamiseksi vuodelle 2017.

Keliakia-lehden sisältöä uudistettiin lukijakyselyn (12/2015) vastausten perusteella. Kyselyyn vastanneita kiinnostavat eniten gluteenittomat tuotteet, tutkimustieto keliakiasta ja ruokavaliohoitoon liittyvät jutut. Vuoden lopussa tehtiin uusi lukijakysely, johon vastasi 296 lukijaa.

Tavoitteena oli uudistaa liiton verkkosivut. Tavoite ei toteutunut, sillä Gluteeniton elämä -messujen suuren työmäärän vuoksi verkkosivuston sisältöjen tuottaminen siirrettiin seuraavan vuoden puolelle. Vuoden aikana valmisteltiin uudistuksen kilpailutusta ja suunniteltiin sivuston sisältöjä.

Keliakialiiton käyttämien sosiaalisen median kanavien yleisöt kasvoivat kautta linjan: sekä tykkääjien ja seuraajien määrät että jakojen ja saadun huomion määrät kasvoivat. Instagramissa seuraajien määrä kasvoi 85 %, Twitterissä 36 % ja Facebookissa tykkääjien määrä 34 % edellisestä vuodesta. Liiton Facebook-sivun tykkääjät ja Gluteeniton suunta -ryhmän jäsenet saavat entistä monipuolisemmin tietoa ja tukea, sillä monet työntekijät käyttävät aktiivisesti Facebookia. Myös keliakiayhdistyksiä kannustettiin ja tuettiin sosiaalisen median aktiiviseen käyttöön. Vuoden lopussa 21 yhdistyksellä oli käytössä Facebook-sivu tai -ryhmä.

2. EDISTÄMME JÄSENTEN TERVEYTTÄ JA HYVINVOINTIA

Päämäärä 2020

Monimuotoinen neuvonta- ja kuntoutustoiminta tukee jäsenten laaja-alaista hyvinvointia. Keliakian saumaton hoitopolku toimii terveydenhuollossa.

Tavoitteet vuodelle 2016

Kehitämme neuvonnan ja kurssitoiminnan muotoja. Otamme entistä paremmin huomioon eri kohderyhmät ja heidän tarpeensa. Seuraamme sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutosten toteutumista ja osallistumme järjestöjen yhteiseen vaikuttamistoimintaan. Varmistamme tiiviin yhteistyön jatkumisen tiedeyhteisöjen kanssa.

Tavoitteet ja toteutuma 2016

Suunnitellut toimenpiteet 2016	Tarkemmat toimenpiteet 2016	Mittarit	Toteutuma 2016
Tarjoamme neuvontaa jäsenille, heidän läheisilleen ja ammattilaisille (sairaus, ruokavalihoito, ravitsemus, gluteenittomat tuotteet ja palvelut, matkailu, sosiaaliturva).	• puhelimitse, sähköpostilla, kasvotusten, kysy-palvelun avulla • kokeillaan chat-neuvontaa	• kontaktimäärät 1 300 • palaute	• kontaktimäärä 1670 • palaute 9,5/10 • chat-neuvontaa ei aloitettu vielä • Kysymyksiin vastattiin myös Facebookissa, Twitterissä ja Instagramissa.
Jäsenten apuna on keliakian asiantuntijalääkäri.	• puhelinpäivystys joka kuukauden 2. ja 4. maanantai, chat	• kontaktimäärä >85	• kontaktimäärä 55 • Chat ei toteutunut vielä.
Järjestämme kurssitoimintaa eri kohderyhmille ja kokeilemme uusia kurssimuotoja.	• kurssit eri kohderyhmille: aikuiset, nuoret, lapset, ikääntyneet • internaattikurssien rinnalla avokursseja • lisänä omakustanteinen kurssi	• kurssien määrä 9 • osallistujien määrä/ hakijoiden määrä >50% • osallistujien palaute 3,7/4	• kursseja 9, lisäksi omakustanteinen virkistyskurssi • hakijoita 238/valittuja 170/kurssilla 168, osallistujien määrä hakijoista 71% • osallistujien palaute 3,6/4
Järjestämme tuettuja lomiatyöskentelyä yhteistyössä Maaseudun terveys- ja loma-huollon kanssa.	• lomaviikkojen markkinointi lapsiperheille ja aikuisille • keliakialiiton työntekijä käy lomalla	• lomien määrä 6 • osallistujien/ hakijoiden määrä >50%	• lomien määrä 6 • hakijoita 585/valittuja 274, osallistujien määrä hakijoista 47%
Vaikutamme keliakian Käypä hoito -suositukseen sisältöön ja toteutumiseen.	• valmistelutyön seuranta • luonnoksen kommentointi	• vaikuttaminen mahdollistuu	• valmistelutyötä seurattiin
Etsimme keinoja vahvistaa keliakiosaamista perusterveydenhuollossa.	• Keliakia-lehden teemanumeron 1/16 postitus terveydenhuoltoon		• Teemanumero postitettiin 7 300 terveydenhuollon toimipaikkaan ja ammattilaisille.

Suunnitellut toimenpiteet 2016	Tarkemmat toimenpiteet 2016	Mittarit	Toteutuma 2016
Aktivoimme sairaanhoitopiirejä järjestämään ensitietopäiviä ja olemme niissä mukana.	yhteydenotot sairaanhoitopiireihin	terveydenhuollon järjestämien ensitietopäivien määrä	3 terveydenhuollon järjestämää ensitietopäivää, osallistujia 48
Ylläpidämme ja kehitämme keliakiahoitajaverkostoa sekä koulutamme keliakiahoitajia.	- uutiskirje ja muu yhteydenpito - koulutukset - uusien hoitajien rekrytointi	- uutiskirjeitä 3-5 - koulutuksia keliakiahoitajille ja muille terv. huollon ammattilaisille 3-5 kpl - keliakiahoitajia verkostossa 200	- uutiskirjeitä ei lähetetty - Yksi keliakiahoitajakoulutus, osallistujia 11 - verkosto päivitettiin, jonka jälkeen verkostossa 46
Olemme mukana terveydenhuoltoalan ammattilaispäivillä ja messuilla resurssien mukaan.	ei resursseja		
Seuraamme sote-uudistuksen etenemistä ja vaikutamme siihen.	- osallistuminen sote-uudistusta koskeviin tilaisuuksiin - Sosten Potka-verkoston jäsen	keliakia ei jää jalkoihin	osallistuttu sote-tilaisuuksiin ja Sostin potkaverkoston kokouksiin
Ravitsemusterapeuttien verkkopalvelua ylläpidetään ja kehitetään.	- uusien tunnusten luominen verkkopalveluun - materiaalien päivittäminen muutosten tapahtuessa	- luotujen tunnusten määrä - päivitettyjen materiaalien määrä ja saatu palaute	9 uutta tunnusta palveluun. Vuoden lopussa 346 käyttäjää. - kaksi päivitettyä materiaalia - Uutena lhokeliakian ruokavalioiden esite - palautetta ei kerätty
Uutiskirje ravitsemusterapeuteille lähetetään säännöllisesti.	uutiskirje lähetetään 2-3 krt/vuodessa tai tarpeen vaatiessa	- uutiskirjeiden määrä ja palaute - saajien määrä 350	2 uutiskirjettä - palautetta ei kerätty - saajien määrä 319
Asiantuntijaneuvoston kokoonpanoa kehitetään. Ravitsemusjaosto toimii aktiivisesti.	uusien jäsenten rekrytointi asiantuntijaneuvostoon	- neuvoston (20) ja jaoston jäsenten määrä - kokouksiin osallistuneiden määrä - tehtyjen kannanottojen ja suositusten määrä	- Asiantuntijaneuvostossa jäseniä 25 (uusia 4) - yksi neuvoston kokous, jäsenistä 17 osallistui. - Ravitsemusjaostolla 1 kokous v. 2016, toinen kokous korvattiin s-postityöskentelyllä - Ravitsemusjaosto laati kaksi suositusta.
Jaetaan tutkimusapurahoja keliakiatutkimukseen ja valitaan vuoden keliakiatutkija.	liiton tutkimusrahastosta ja Maire Rossin rahastosta lähetetään tutkimusapurahakirje jäsenille	Apurahoja jaetaan yhteensä 15 t€	apurahoja jaettiin 6 tutkijalle yhteensä 10 500 €

Neuvonnan ja kurssitoiminnan muotoja kehitettiin

Neuvonnan tavoitteena on tukea keliakiaa ja ihokeliakiaa sairastavia sekä muusta syystä gluteenitonta ruokavaliota tarvitsevia. Välitämme tietoa myös terveydenhuollolle, elintarviketeollisuudelle, kaupalle, kahviloille, ravintoloille, päättäjille ja koko yhteiskunnalle. Keliakialiitto vahvisti vuoden aikana sekä sisäisesti että ulkoisesti kuvaansa gluteenittoman elämän asiantuntijana. Luotettavalle tiedolle on entistä suurempi kysyntä maailmassa, jossa erilaiset näkemykset ja tulkinnat saavat helposti näkyvyyttä.

Sopeutumisvalmennuskurssien kestoa lyhennettiin vuorokaudella, jotta entistä useampi keliakikko pystyisi osallistumaan kurseille. Kurssitoimintaan saatiin lisärahoitus (27 000 €). Myös avokurssien kokeilua ja kehittämistä jatkettiin. Edellä mainittujen asioiden myötä kurssimäärä pystyttiin lähes tuplaamaan ja osallistujamäärä kasvoi 83 prosenttia. Osallistujapalautte avokurseista on ollut hyvää, ja kurssilaiset ovat kokeneet avokurssit hyväksi kurssimuodoksi. Haasteena on kuntoutuspolun jatkuminen itseohjautuvaksi vertaisryhmäksi avokurssien jälkeen. Toimintavuonna aloitettiin myös järjestöyhteistyö, jonka myötä järjestettiin ensimmäinen kurssi tyyppin 1 diabetesta ja keliakiaa sairastaville. Yhteistyötä päätettiin jatkaa myös tulevana vuonna.

Neuvonnan muotoja verkossa ei päästy kehittämään halutusti verkkopalvelu-uudistumisen siirtymisen takia. Neuvontaa annettiin kuitenkin myös some-kanavissa.

Keliakiahoitajille suunnattuja koulutuksia uudistettiin suunnittelemalla aiempaa pitkäkestoisempi koulutuskokonaisuus Opintokeskus Siviksen ammatillisen täydennyskoulutuksen tuella. Suunnitelluista viidestä koulutuksesta yksi toteutui, muihin ei tullut riittävää määrää ilmoittautuneita. Keliakiahoitajien verkoston yhteystiedot päivitettiin, jonka myötä verkostoon kuuluvien määrä laski.

Vuoden keliakiatutkijaksi valittiin ihotautien erikoislääkäri Kaisa Hervonen. Keliakiatutkimusapurahoja jaettiin vähemmän kuin oli tavoite. Tämä johtui siitä, että liiton tutkimusrahastoon oli kertynyt aikaisempaa vuotta vähemmän tuottoja.

3. PARANNAMME VAIKUTTAMISTOIMINNALLA RUOKAVALIOHOIDON EDELLYTYKSIÄ

Päämäärä 2020

Liitto on laajasti verkostoitunut asiantuntija ja aktiivinen yhteiskunnallinen vaikuttaja, jonka ääntä kuunnellaan.

Tavoitteet vuodelle 2016

Nostamme aktiivisesti esiin jäsentemme tarpeita ja varmistamme, että ne otetaan huomioon yhteiskunnan eri sektoreilla. Helpotamme gluteenitonta ruokavaliota tarvitsevien ruokailua kodin ulkopuolella ja asiointia ruokakaupassa. Vaikutamme yhteiskunnan päättäjiin keliakiaa sairastavien sosiaaliturvan edistämiseksi.

Tavoitteet ja toteutuma 2016

Suunnitellut toimenpiteet 2016	Tarkemmat toimenpiteet 2016	Mittarit	Toteutuma 2016
Vaikutamme keliakiaa sairastavien sosiaaliturvaan, erityisesti keliakiakorvauksen saamiseksi ja toimeentulotuki-asioissa	- yhteydenotot päättäjiin ja virkamiehiin - keliakiaverkoston toiminta - sisäinen tiedotus	- yhteydenottojen määrä - keliakiaverkostolla vähintään kaksi kokousta; aloitteiden tekeminen	- ruokavalio korvaus päättyi 1.1.2016 alkaen - laadittu sosiaaliturvaan vaikuttamisen strategia - yhteydenottojen määrä kirjattu kohtaan neuvonta - keliakiaverkoston kokouksia 3; tehty toimeentulotukeen liittyvä lakialoite, lähetty infokirje kuntien sosiaalijohtajille - kysely ruokavaliokorvauksen poistumisen vaikutuksista, 783 vastausta - Sosiaali- ja terveysministeriössä 2 palaveria
Vaikutamme aktiivisesti kansalliseen ja kansainväliseen gluteenittomuuteen liittyvään päätöksentekoon.	- aktiivinen yhteistyö kotimaisten viranomaisten kanssa - liiton toimihenkilö AOECs:n hallituksessa		seurattu aktiivisesti, ei aihetta toimenpiteisiin
Toimimme aktiivisesti Euroopan keliakiayhdistysten verkostoissa.	- liiton toimihenkilö AOECs:n hallituksessa - osallistuminen AOECs:n vuosikokoukseen - Pohjoismaiden ja Baltian maiden vuosikokouksen järjestäminen Suomessa	- aktiivisuus AOECs:n hallituksessa - osallistutaan vuosikokoukseen - Pohjoismaiden ja Baltian maiden kokouksen osallistujamäärä 20 ja palaute	- osallistuminen AOECs:n hallituksen kokouksiin 5/6 - vuosikokouksessa 2 edustajaa - CYE:n kokouksessa 2 keliakianuorten edustajaa - Pohjoismaiden ja Baltian maiden kokouksessa Tampereella 20 osallistujaa 6 eri maasta - palaute kokouksen sisällöstä ja organisoinnista erittäin positiivista - lisäksi liiton edustaja veti AOECs:n Eating Out -työryhmää, jäsenyys European Licensing System-työryhmässä

Suunnitellut toimenpiteet 2016	Tarkemmat toimenpiteet 2016	Mittarit	Toteutuma 2016
Teemme yhteistyötä yritysten kanssa gluteenittomien tuotteiden saatuuden ja palveluiden kehittämiseksi.	- säännöllinen yhteydenpito yhteistyökumppaneihin - vuosineuvottelut ja muita yhteistyömuotoja tuotevalmistajien, tukun sekä vähittäiskaupan edustajien kanssa	- yhteistyötapaamisten määrä >30 - kontaktit yritysyhteistyön osalta >50/ yritys - uusien yhteistyömuotojen määrä	- yhteistyötapaamisten määrä 21 - kontaktimääriä yritysyhteistyön osalta ei tilastoitu - uusien yhteistyömuotojen määrä 5
Järjestämme ravitsemisalan ammattilaisille täydennuskoulutuksia eri puolilla maata.	- organisointi - markkinointi	- koulutusten määrä 6 - osallistujien määrä >180 - palaute >7,5/10	- koulutuksia järjestettiin 6 - osallistujien määrä 279 - palaute 8,7/10
Kehitämme ja markkinoimme gluteenittoman tuotteen merkkipäijärjestelmää.	- hallinnointi ja yhteistyösuhteiden vahvistaminen - uutiskirje yrityksille - artikkeli Keliakia-lehdessä - merkin tunnettuuden lisääminen - merkkipäijärjestelmän markkinointi uusille yrityksille	- merkkien kokonaismäärä >290 - merkin saaneiden yritysten määrä >20 - uusien merkin saaneiden tuotteiden määrä >40 - uusien merkin saaneiden yritysten määrä >2 - lisenssisopimusten määrä >16 - yhteistyökumppaneiden palaute - budjettitavoitteiden toteutuminen	- merkkien kokonaismäärä 326 - merkin saaneiden yritysten määrä 26 - uusien merkin saaneiden tuotteiden määrä 49 - uusien merkin saaneiden yritysten määrä 4 - lisenssisopimusten määrä 20 - yhteistyökumppaneiden palautetta ei kerätty - budjettitavoite toteutui
Otamme gluteenittomien palveluiden osaamismarkin käyttöön ja markkinoimme sitä.	- järjestelmän rakentaminen - järjestelmän lanseeraaminen	- käynnistyminen onnistuu aikataulussa - merkin hakeneiden määrä - budjettitavoitteiden toteutuminen	- merkki lanseerattiin marraskuussa keväällä muutetun aikataulun mukaisesti - ei hakemuksia vielä loppuvuonna - budjetti jäi tavoitteestaan
Uutiskirje ravitsemisalan ammattilaisille ja yritysyhteistyökumppaneille lähetetään säännöllisesti.	tiedotettavien aiheiden koonti	uutiskirjeitä lähetetään 4-6	uutiskirjeitä lähetettiin 3
Gluteenittomia tuotteita 2016 -opas julkaistaan.	oppaan tietojen ja ilmoitusten kokoaminen, julkaisu ja jakelu	- painosmäärä 30 000 - ilmoitusten määrä >30 - latauskerrat verkkosivuilla >36 000 - budjettitavoitteiden toteutuminen	- painosmäärä 30 000 - ilmoitusten määrä 28 - latauskerrat verkkosivuilla >43 000 (pdf) + 15 000 tuotelistaukset - budjettitavoite toteutui
Valitaan vuoden 2016 gluteeniton tuote ja yritys.	- kilpailun julkaisu Keliakia-lehdessä ja verkkosivuilla - raadin kokous - voittajien palkitseminen Gluteeniton elämä-messuilla	- ehdotusten määrä tuotteet >20 - ehdotusten määrä yritykset >10 - ehdotusten laatu	- ehdotusten määrä tuotteet 17 - ehdotusten määrä yritykset 8 - ehdotuksia mukana monipuolisesti; suolaisia ja makeita tuoreita leivonnaisia, pakasteita ja kuivat tuotteita

Muu keskeinen tunnusluku:

- Alle 16-vuotiaan keliakiaa sairastavan lapsen vammaistukea sai vuoden lopussa 2 535 (2 447).

Työ keliakiakorvauksen saamiseksi takaisin alkoi

Ruokavaliokorvauksen maksaminen keliakiaa sairastaville päättyi 1.1.2016 alkaen, mikä oli suuri takaisku keliakikoille ja koko järjestölle. Tämän vuoksi jouduttiin tarkentamaan liiton strategian painotuksia ja aika-
taulutusta. Työ yhteiskunnan tuen saamiseksi keliakiaa sairastaville käynnistettiin alusta uudelleen. Vaikuttamistyön suunnitelmallisuuden vahvistamiseksi laadittiin sosiaaliturvaan vaikuttamisen strategia. Vähävarais-
ten keliakiaa sairastavien tilannetta nostettiin esille eduskunnassa, jossa jätettiin lakialoite gluteenittoman ruokavalioidon kustannusten huomioimisesta toimeentulotuen täydentävässä osassa.

Syksyllä tehtiin keliakiaa sairastaville kysely ruokavaliokorvauksen poistumisen vaikutuksista. Vastaajista 56 prosenttia on joutunut valitsemaan aikaisempaa edullisempia gluteenittomia tuotteita, 43 prosenttia on pys-
tynyt ostamaan vähemmän tuotteita, 30 prosenttia on joutunut vähentämään gluteenittomien viljatuotteiden
käyttöä, 39 prosenttia kokee gluteenittoman ruokavalioidon yksipuolistuneen, 12 prosenttia kokee motivaationsa
noudattaa ruokavaliota heikentyneen ja 4 prosenttia ei aina pysty noudattamaan gluteenitonta ruokavali-
ota. 60 prosenttia vastaajista on joutunut säästämään muissa menoissa korvauksen poistumisen jälkeen ja
8 prosenttia on joutunut tinkimään lääkkeiden ostosta ja vähentämään lääkärissä käyntejä. Ainoastaan 27
prosenttia vastaajista totesi, ettei korvauksen poistumisella ole ollut vaikutuksia. Kyselyyn vastanneet olivat
pettyneitä etenkin siihen, että eduskunnan päätös lakkauttaa ruokavaliokorvaus perustui virheellisiin tietoihin
eikä sairauden vakavuutta ymmärretty.

Gluteenittomien tuotteiden saatavuus kaupoissa on parantunut entisestään. Yritysten kiinnostus Glutee-
nittoman tuotteen merkin käyttöoikeuden hakemiseen kasvoi. Merkin käyttöoikeuden saaneet tuotteet
lisääntyivät yhdeksällä prosentilla, ja myös merkkijärjestelmän piiriin tulleiden uusien yritysten määrä kas-
voi edellisvuoteen verrattuna. Tuotevalikoiman kasvu näkyi myös Gluteenittomia tuotteita -oppaan sisällön
laajentumisena. Gluteenittomia tuotteita -opas on Keliakialiiton ladatuin verkkosivumateriaali ja latausmäärä
kasvoi toimintavuoden aikana 35 prosenttia. Gluteenittoman tuotteen merkki ja Gluteenittomia tuotteita
-opas auttavat gluteenitonta ruokavaliota noudattavaa tunnistamaan hänelle sopivat turvalliset tuotteet ja
helpottavat tuotteiden löydettävyyttä.

Marraskuussa lanseerattiin uusi Gluteenittoman palvelun merkki, joka on suunnattu kahviloille ja ravintoloille.
Merkin tarkoituksena on helpottaa gluteenitonta ruokailua kodin ulkopuolella. Merkki kertoo, että sen käyttö-
oikeuden saanut yritys valmistaa luotettavasti gluteenittomia annoksia ja palvelee mielellään gluteenittomas-
ti. Merkki herätti tuoreeltaan sekä median että yritysten kiinnostuksen. Gluteenittoman palvelun merkki oli
tarkoitus julkaista jo keväällä. Merkkijärjestelmän eri osa-alueiden valmistelutyö vaati huomattavasti ennakoit-
tua enemmän työtä, joten sen julkaisua siirrettiin syksyyn Gluteeniton elämä -messujen yhteyteen.

Vuoden 2016 gluteenittomaksi yritykseksi valittiin Virtasalmen Viljatuote. Vuoden gluteenittomaksi tuotteeksi
valittiin Porokylän gluteeniton riisipiirakka.

Vuosineuvottelujen määrä gluteenittomia tuotteita valmistavien yritysten kanssa ei toteutunut tavoitteiden
mukaisesti. Osa neuvotteluista siirtyi vuoden 2017 alkuun Gluteeniton elämä -messujen vuoksi. Tämä ei kui-
tenkaan vaarantanut yhteistyön jatkuvuutta tai laajuutta.

4. VAHVISTAMME JÄRJESTÖMME TOIMINTAMAHDOLLISUUKSIA

Päämäärä 2020

Toimiva organisaatio ja selkeät käytännöt varmistavat laadukkaan toiminnan. Vakaa talous turvaa järjestön kehittymisen.

Tavoitteet vuodelle 2016

Huolehdimme, että järjestöämme johdetaan ammattitaidolla. Kehitämme henkilöstön työhyvinvointia ja osaamista. Olemme luotettava yhteistyökumppani. Varmistamme liiton vakaan talouden ja riittävät resurssit, jotta pystymme toimimaan monipuolisesti.

Tavoitteet ja toteutuma 2016

Suunnitellut toimenpiteet 2016	Tarkemmat toimenpiteet 2016	Mittarit	Toteutuma 2016
Huolehdimme henkilöstön työhyvinvoinnista, osaamisesta ja motivaatiosta.	- Työhyvinvointikysely - Tyhy-päivä - Koulutussuunnitelma	- Työhyvinvointikysely - Tyhy-päivä - Koulutussuunnitelma tyytyväinen, osaava ja motivoitunut henkilöstö	- työhyvinvointi heikentynyt edellisestä vuodesta - suunniteltu ja toteutettu toimenpiteitä työhyvinvoinnin edistämiseksi - koulutussuunnitelman laadinta siirtyi vuodelle 2017
Kehitämme esimiestyötä koulutusten ja valmennusten avulla.	esimiesvalmennus	yhtenäiset käytännöt ja tiimien palaute ja tyytyväisyys	- esimiesvalmennusta 4 x 1/2 päivää, vahvistanut yhtenäistä tapaa toimia ja yhteisiä pelisääntöjä - tiimien palautekyselyä ei tehty
Henkilöstö ja jäsenyhdistykset syventyvät uuteen strategiaan.	käsittely henkilöstöpalaverissa ja tiimeissä	uusi strategia sisäistetty	Toimittu strategian suunnan mukaisesti
Hyviä yhteistyösuhteita vaalitaan aktiivisella vuorovaikutuksella.	Säännölliset tapaamiset yhteistyökumppaneiden kanssa	haluttu kumppani ja yhteistyön laajuus	- Teimme yhteistyötä monien eri tahojen kanssa (esim. muut järjestöt, tuotevalmistajat, vähittäiskaupaketjut, keliakitutkimus, terveydenhuolto, ravitsemisala) - Messu- ja juhluvuonna yhteistyö tavannoista laajempaa
Pidämme huolta toimitilojen ja työvälineiden hyvästä kunnosta.	aktiivinen seuranta tiloista ja välineistä ja tarvittaessa korjaavia toimenpiteitä	toimivat tilat ja välineet	tilojen uudelleen organisointia; uusi neuvottelutila
Hoidamme jäsenrekisterin keliakiayhdistysten puolesta.	- Rekisterin ja verkkoasioinnin ylläpito - Tervetuloa-paketti uusille jäsenille - Massa- ja karhulaskutukset	- uusia jäseniä 1 300 - Kokonaisjäsenmäärä 22 500	- uusia jäseniä 1 219 - kokonaisjäsenmäärä 21 570
Jäsenmaksujen e-laskutusta valmistellaan.	tarjouspyynnöt	projekti etenee suunnitellusti	E-laskutukseen liittyvät sopimukset tehty joulukuussa. Käyttöönotto vuoden 2017 puolella.

Suunnitellut toimenpiteet 2016	Tarkemmat toimenpiteet 2016	Mittarit	Toteutuma 2016
Sähköinen jäsenkortti otetaan käyttöön.	• siirretään vuodelle 2017		
Huolehdimme lakisääteisistä ja sääntömääräisistä asioista.	• Yhteistoimintalakiin tutustuminen • juhliiittokokouksen järjestäminen	• hoidettu ajallaan asianmukaisesti	• toteutunut suunnitelmien mukaisesti
Hoidamme talous- ja henkilöstöhallintoon liittyvät tehtävät.		• hoidettu ajallaan asianmukaisesti	• toteutunut suunnitelmien mukaisesti
Hankintalakiin liittyvää kilpailutuksen osaamista vahvistetaan.	• koulutukseen osallistuminen tarvittaessa	• hankintalaki hallussa	• osallistuminen verkkokoulutukseen
Hoidamme tutkimusrahastoihin liittyvät asiat.	• varojen sijoittaminen	• turvaavasti ja tuottavasti	• Maire Rossin rahaston varat on sijoitettu sijoitussuunnitelman mukaisesti
Etsimme uusia rahoitusmuotoja	• vaihtoehtojen selvittäminen		• toteutettu kaksi uutta kertaluonteista varainhankintatapahtumaa
Uusia projekteja ja hankkeita valmistellaan.	• ei ajankohtainen		
Järjestämme juhluvuoden arpajaiset.	• Yhteistyökumppanin valinta • arpajaisten toteuttaminen		• toteutunut suunnitelmien mukaisesti yhteistyössä Tavara-arvan kanssa, arpajaiset jatkuvat 4.3.2107 saakka
Käynnistetään prosessi, jonka tavoitteena on selkeyttää keskustoimiston, aluetoimistojen ja yhdistysten työnjakoa ja rooleja.	• Siirretään aloitus vuoteen 2017		

Muut keskeiset tunnusluvut:

- Kokonaisjäsenmäärä 21 570 (21 681)
- Jäsenmaksun maksaneita jäseniä oli 20 075 (19 833)
- Eronneita jäseniä 1 345 (603).
- Jäsenyhdistysten määrä pysyi ennallaan 30:ssa.
- Hallituksen kokouksia oli 6 (6), asioita 106 (116).
- Johtoryhmän kokouksia oli 21 (30), henkilöstöpalavereja 11 (10) ja toimihenkilöpäiviä 5 (5)
- Henkilöstön sairauspoissaolot keskimäärin 11,9 päivää henkilötyövuotta kohti (8,7 pv). Sairauspoissaoloprosentti oli 4,7 % (3,5 %).
- RAY:n myöntämät avustukset olivat yhteensä 770 000 € (846 000).

Työn organisointia kehitettiin

Keliakialiiton työntekijöiden määrä tilikauden aikana oli keskimäärin 19. Henkilöstön työhyvinvointia tuettiin liikuntasetelein ja -kokeiluin sekä lounassetelikäytännöllä. Kehityskeskustelut toteutettiin kahdesti vuoden aikana. Juhlavuoden muistamisena ja kiitoksena henkilöstölle järjestettiin matka Tallinnaan.

Helmikuussa toteutettiin Pohjolan työhyvinvointikysely. Kyselyn mukaan henkilöstön työhyvinvointi oli heikentynyt edellisestä vuodesta. Kyselyn tulosten perusteella käynnistettiin työhyvinvointivalmennus yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Lisäksi jatkettiin osallistavaa pienryhmätoimintaa (ospi).

Sairauspoissaolojen määrä ja sairauspoissaoloprosentti nousivat edellisestä vuodesta. Työterveyshuollosta vastasivat Dextra (entinen Koskiklinikka Oy) ja sen yhteistyökumppanit eri puolilla Suomea. Liitossa noudatettiin sosiaalialan järjestöjen työehtosopimusta ja luottamushenkilönä toimi Tuija Heliövuori.

Henkilöstön osaamista vahvistettiin tukemalla osallistumista erilaisiin koulutuksiin. Esimiehille järjestettiin esimiesvalmennusta. Koulutuspäivien määrä oli yhteensä 49 eli keskimäärin 2,6 pv/henkilö. Työn organisointia ja suunnitelmallisuutta kehitettiin muun muassa laatimalla prosessikuvauksia.

Liittohallitus toimi aktiivisesti. Hallituksen puheenjohtajana toimi kansanedustaja Inkeri Kerola, varapuheenjohtajana Anu-Maria Laitinen ja hallituksen sihteerinä toiminnanjohtaja Leila Kekkonen. Juhlavuoden merkeissä hallitus piti vuoden viimeisen kokouksen Haikon Kartanossa Porvoossa.

Vuoden alussa laadittiin yhteenveto keliakiajärjestön edellisen strategikauden 2009–2015 toteutumisesta ja yhteenveto esitettiin liittokokouksessa.

Liiton kirjanpito hoidettiin omana työnä. Palkanlaskenta oli ulkoistettu Priima Yrityslaskenta Oy:lle. Tositetarkastajana on toiminut liittohallituksen jäsen Päivi Valkeinen. Liiton varsinaisena tilintarkastajana on toiminut Idman & Vilén Grant Thornton Oy:stä KHT Mirja Juusela ja varatilintarkastajana KHT-yhteisö Idman & Vilén Grant Thornton Oy.

Keliakiayhdistysten jäsenmäärä jäi tavoitteestaan ja kokonaisjäsenmäärä kääntyi laskuun. Tähän vaikuttanee se, että yhdistykset pystyivät jäsenrekisterijärjestelmän vaihdosta johtuen vuoden tauon jälkeen erottamaan jäseniä, joiden jäsenmaksu oli ollut maksamatta yli vuoden eräpäivästä. Uusien jäsenten määrä oli lähes tavoitteen mukainen ja maksaneiden jäsenten kokonaismäärä kasvoi. Järjestäytymisaste laski yhdellä prosentilla, mutta on edelleen varsin korkea (58 %). Toiminnan sisältöön tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota, jotta se vastaa jäsenistön tarpeisiin.

Varainhankintaa tehostettiin järjestämällä Gluteeniton elämä -messujen yhteydessä konsertti, joka oli loppuunmyyty. Konserttiin kutsuttiin liiton luottamushenkilöt, yhdistysten puheenjohtajat, keskeisimmät yhteistyökumppanit ja henkilöstö. Syksyllä käynnistettiin liiton ensimmäiset tavara-arpajaiset, jotka jatkuvat vuoden 2017 maaliskuun alkuun. Joulumerkkikeräys toteutettiin jo toista kertaa onnistuneesti.

Tilikauden tulos osoitti 110 322,29 euroa ylijäämää, kun edellisenä vuotena alijäämää oli -47 130,25 euroa. Hyvään taloudelliseen tulokseen vaikuttivat onnistuneet Gluteeniton elämä -messut sekä varainhankinnan uudet hankkeet. Raha-automaattiyhdistyksen avustusten osuus laski edellisestä vuodesta. Vuonna 2016 avustusten osuus oli 39,2 % kokonaistuotoista kun se edellisenä vuonna oli 48,2 %.

LIITE 1 TULOSLASKELMA JA TASE

TULOSLASKELMA

	1.1.2016 - 31.12.2016	1.1.2015 - 31.12.2015
VARSINAINEN TOIMINTA		
YLEISTOIMINTA		
TUOTOT	508 102,25	270 122,33
KULUT		
Henkilöstökulut	-783 576,71	-747 199,16
Poistot	-1 880,04	-2 506,72
Muut kulut	-554 232,11	-480 062,82
	<u>-1 339 688,86</u>	<u>-1 229 768,70</u>
Yleistoiminta yhteensä	-831 586,61	-959 646,37
MUU VARSINAINEN TOIMINTA		
TUOTOT		
RAY / KELA	141 583,75	260 040,08
Muut	9 705,00	16 334,00
	<u>151 288,75</u>	<u>276 374,08</u>
KULUT		
Henkilöstökulut RAY / KELA	-53 970,67	-151 767,26
Muut kulut RAY / KELA	-97 318,08	-124 606,82
	<u>-151 288,75</u>	<u>-276 374,08</u>
Muu varsinainen toiminta yhteensä	0,00	0,00
TUOTTO/KULUJÄÄMÄ	-831 586,61	-959 646,37
VARAINHANKINTA		
TUOTOT		
	635 763,55	639 973,39
KULUT		
Muut kulut	-279 395,33	-318 514,52
	<u>-279 395,33</u>	<u>-318 514,52</u>
Varainhankinta yhteensä	356 368,22	321 458,87
TUOTTO/KULUJÄÄMÄ	-475 218,39	-638 187,50
YLEISAVUSTUKSET		
RAY	588 000,00	588 000,00
	<u>588 000,00</u>	<u>588 000,00</u>
TILIKAUDEN TULOS	112 781,61	-50 187,50
RAHASTOSIIRROT		
Siirto omakatteisiin rahastoihin	-692,48	1 444,24
Siirto muihin sidottuihin rahastoihin	-1 766,84	1 613,01
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	<u>110 322,29</u>	<u>-47 130,25</u>

TASE

VASTAAVAA	31.12.2016	31.12.2015
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	5 640,10	7 520,14
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	<u>5 640,10</u>	<u>7 520,14</u>
Sijoitukset		
Muut osakkeet	148 473,65	148 473,65
Sijoitukset yhteensä	<u>148 473,65</u>	<u>148 473,65</u>
Omakatteisten rahastojen varat		
Maire Rossin muistorahaston varat	272 698,67	272 006,19
Omakatteisten rahastojen varat yhteensä	<u>272 698,67</u>	<u>272 006,19</u>
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	426 812,42	427 999,98
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Tavarat	61 765,20	37 824,42
	<u>61 765,20</u>	<u>37 824,42</u>
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	58 466,01	38 736,66
Siirtosaamiset	19 831,77	116 743,47
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	<u>78 297,78</u>	<u>155 480,13</u>
Rahoitusarvopaperit		
Muut rahoitusarvopaperit	25 990,16	25 990,16
Rahoitusarvopaperit yhteensä	<u>25 990,16</u>	<u>25 990,16</u>
Rahat ja pankkisaamiset	431 203,30	233 013,25
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	597 256,44	452 307,96
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 024 068,86	880 307,94
VASTATTAVAA		
31.12.2016		
31.12.2015		
OMA PÄÄOMA		
Omakatteiset rahastot	272 698,67	272 006,19
Muut sidotut rahastot	4 159,58	2 392,74
Edellisten tilikausien ylijäämät	252 429,55	299 559,80
Tilikauden alijäämä/ylijäämä	110 322,29	-47 130,25
	<u>639 610,09</u>	<u>526 828,48</u>
VIERAS PÄÄOMA		
LYHYTAIKAINEN		
Saadut ennakot	0,00	4 160,00
Ostovelat	35 416,51	10 533,95
Muut velat	21 306,76	19 434,62
Siirtovelat	327 735,50	319 350,89
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	<u>384 458,77</u>	<u>353 479,46</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	384 458,77	353 479,46
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 024 068,86	880 307,94

Idman Vilén Grant Thornton Oy
Hatanpään valtatie 26
33100 Tampere

P 0207 940 480
www.grantthornton.fi

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Keliakialiitto ry:n jäsenille

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Keliakialiitto ry:n (y-tunnus 0772892-6) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2016. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan yhdistyksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa*. Olemme riippumattomia yhdistyksestä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen velvollisuudet

Hallitus vastaa tilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus vastaa myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka se katsoo tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus on tilinpäätöstä laatiessaan velvollinen arvioimaan yhdistyksen kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen.

Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos yhdistys aiotaan purkaa tai sen toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnitellaan ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon yhdistyksen sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä yhdistyksen kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei yhdistys pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, liitetiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus vastaa muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen sisältyvän informaation. Tilinpäätöstä koskeva lausuntonamme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea toimintakertomukseen sisältyvä informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko toimintakertomukseen sisältyvä informaatio olennaisesti

ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme suorittamamme työn perusteella johtopäätöksen, että toimintakertomukseen sisältyvässä informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Tampereella, maaliskuun 14. päivänä 2017

Idman Vilén Grant Thornton Oy
tilintarkastusyhteisö

Miina Juusela
KIIT

LIITE 3 LIITON HALLITUS

KELIAKIALIITON HALLITUS V. 2016

Puheenjohtajat

Inkeri Kerola (pj)

Anu-Maria Laitinen (vpj)

Varsinaiset jäsenet

Marjatta Harvakari

Aino Lehtonen

Annikki Soudunsaari

Marja-Liisa Lehtonen

Tauno Siltanen

Tarja Karjalainen

Pekka Sedig

Päivi Valkeinen

yleisvarajäsenet

1. Risto Soini

2. Johanna Niemelä

Yleisvarajäsenet

1. Elina Järvelä-Reijonen

2. Markku Stenman

LIITE 4 HALLITUKSEN ALAISET TOIMIKUNNAT JA TYÖRYHMÄT VUONNA 2016

Työvaliokunta

Inkeri Kerola, puheenjohtaja
Anu-Maria Laitinen, varapuheenjohtaja
Leila Kekkonen, toiminnanjohtaja
Tarja Karjalainen, hallituksen jäsen
Marjo Aspegren, järjestöpäällikkö
Eija Leppäkynnäs, talouspäällikkö

Viestintätoimikunta

Kalle Kurppa, lasten gastroenterologi
Hanna Viitala, ravitsemusterapeutti
Auli Saukkonen, keliakikko, tiedottaja
Sanna Tapiola, viestintäpäällikkö, keliakikko
Anu-Maria Laitinen, hallituksen varapuheenjohtaja
Aino Lehtonen, hallituksen jäsen
Marjo Levänen, keliakianuorten edustaja
Leila Kekkonen, toiminnanjohtaja
Leila Alivuotila, viestintäpäällikkö, päätoimittaja
Sanna Talsta, verkkotiedottaja

Järjestötyöryhmä

Anne Kangas, Oulu
Mauri Iivonen, Hämeenlinna
Anniina Sillanpää, Rauma
Tuija Korpelainen, Kouvola
Sini Hölttä, Kemi
Terttu Miettinen, Juankoski
Marja Kauppinen, Mikkeli
Maritta Palmroth, Lahti
Kati Kiljunen, Pori
Eila Ihalainen, Helsinki
vaihtuva, keliakianuorten edustaja
Marjo Aspegren, järjestöpäällikkö

Lisäksi aluevastaavat voivat osallistua tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan.

Nuoristotoimikunta

Annikki Soudunsaari, Rovaniemi, toimikunnan vetäjä
Mira Vuojolainen, Savonlinna
Jenni Salo, Vantaa
Ninni Salo, Helsinki
Marja Jeskanen, Turku
Anna Leppänen, Tampere
Marjo Levänen, Uukuniemi
Laura Laakso, Valkeakoski
Marjo Aspegren, järjestöpäällikkö

Vanhempaintoimikunta

Henna-Riikka Sundström, Karkkila
Heidi Leppänen, Rauma
Markku Leppänen, Rauma
Sari Takala, Ilmajoki
Minna Halve, Etelä-Suomen aluevastaava

Vuoden gluteeniton tuote/yritys-kilpailun raati

Terhi Sankelo, terveystarkastaja, Tampereen kaupunki
Jaana Heikkilä, ravitsemusterapeutti
Sirpa Salonen, keliakikko
valitaan kilpailulla, yhdistysjäsen, keliakikko
Elina Järvelä-Reijonen, hallituksen varajäsen
Sanna Arnala, asiantuntijatiimin päällikkö
Marjo Jokinen, tuoteasiantuntija

Vuoden keliakiateko ja tunnustukset -kilpailun raati

Krista Järvinen, keliakikkojäsen
Eeva Jeronen, suunnittelija, Opintotoiminnan
Keskusliitto ry
Tarja Karjalainen, hallituksen jäsen
Jorma Taipalus, keliakikkojäsen, Hämeenlinna
Marjo Aspegren, järjestöpäällikkö

Hehkuva-projektin johtoryhmä

Tarja Aaltonen, yliopistotutkija, Käyttäytymistieteet,
logopedia, Helsingin yliopisto
Anu-Maria Laitinen, liittohallituksen varapj, Tampere
Satu Raappana-Jokinen, verkkokriisityön päällikkö,
Suomen mielenterveysseura, Helsinki
Anniina Ukkola, keliakian asiantuntijalääkäri, TAYS,
Tampere
Kari Parkkinen, Oulun keliakiayhdistyksen hallituksen
jäsen
Auli Saukkonen, tiedottaja, kokemuskouluttaja,
Helsinki
Marjo Aspegren, järjestöpäällikkö
Leena Kokko, keliakikko
Minnaleena Ollanketo, Pohjois-Suomen aluevastaava
Leila Alivuotila, viestintäpäällikkö

Vaalitoimikunta

Sirpa Salonen, Helsinki
Sirpa Miettinen, Kuopio
Pertti Regnell, Tampere
Raija Uusitorppa, Rauma
Kari Parkkinen, Oulu

Tutkimusrahastojen apurahatyöryhmä

Kalle Kurppa, LT,TAYS

Erkki Savilahti, dosentti, HUS

Markku Heikkinen, dosentti, KYS

Hannu Lähteenoja, HLL,LT, gastroenterologi,TYKS

Tarja Kempainen, FT, ravitsemusterapeutti, Espoo

Leila Kekkonen, sihteeri

Tieteellinen asiantuntijaneuvosto

Katri Kaukinen, Professori, gastroenterologi, Tampere

Markku Mäki, Emeritusprofessori, lasten gastroenterologi, Tampere

Pekka Collin, Professori., gastroenterologi,Tampere

Jarmo Visakorpi, Emeritusprofessori, lasten gastroenterologi, Tampere

Marja-Leena Lähdeaho, Dosentti, lastenlääkäri, Tampere

Liisa Aine, Dosentti, erikoishammaslääkäri,Tampere
Erkki Savilahti, Professori, lasten gastroenterologi, Helsinki

Timo Reunala, Emeritusprofessori, dermatologi,Helsinki

Hannu Salovaara, Professori, viljateknologi, Helsinki

Tuula Nuutinen, MMM,ravitsemusterapeutti, Vantaa

Hans Björknäs, LL, sisät.erik.lääk., Vaasa

Markku Heikkinen, Dosentti, gastroenterologi,Kuopio

Urpo Nieminen, Dosentti, gastroenterologi, Helsinki

Tuula Sontag-Strohm, FT, viljateknologi, Helsinki

Tarja Kempainen, FT, ravitsemusterapeutti, Espoo

Hannu Lähteenoja, LT, HLL, gastroenterologi, Turku

Kalle Kurppa, Dosentti, lastenlääkäri, Tampere

Ursula Schwab, Apulaisprofessori, ravitsemustiede, Kuopio

Kaisa Hervonen, LT, dermatologi, Tampere

Katri Lindfors, Dosentti, FT, Tampere

Kaija-Leena Kolho, Dosentti, lasten gastroenterologi, Helsinki

Marko Kalliomäki, Dosentti, lasten gastroenterologi, Turku

Teea Salmi, LT, dermatologi, Tampere

Olli-Pekka Koivurova, LT, gastroenterologi, Oulu

Päivi Saavalainen, Dosentti, geenitutkija, Helsinki

Ravitsemusjaosto

Jaana Heikkilä, ravitsemusterapeutti, TYKS

Tarja Kempainen, ravitsemusterapeutti, Espoon kaupunki

Tuula Nuutinen, ravitsemusterapeutti, Vantaan kaupunki

Kaisa Ketonen, ravitsemussuunnittelija, Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymä

Heli Pyrhönen, ravitsemusterapeutti, Mikkelin keskussairaala

Ursula Schwab, Apulaisprofessori, ravitsemustiede, Kuopio

Hanna Viitala, ravitsemusterapeutti, TAYS

Henna Lehikoinen,ravitsemusterapeutti, Itä-Suomen aluevastaava

Sanna Arnala, ravitsemusasiantuntija

Tarja Heimolehto, tuoteasiantuntija

Marjo Jokinen, tuoteasiantuntija

Eduskunnan keliakiaverkosto

Anneli Kiljunen, SDP, puheenjohtaja

Satu Taavitsainen, SDP

Niilo Keränen, keskusta

Martti Talja, keskusta

Sari Raassina, kokoomus

Leena Meri, perussuomalaiset

Sari Tanus, KD

Johanna Karimäki, vihreät

Outi Alanko-Kahiluoto, vihreät

Matti Semi, vasemmisto

Katja Hänninen, vasemmisto

Carl Haglund, ruotsalaiset

Marja-Leena Lähdeaho, keliakia-asiantuntijalääkäri

Eija Kallioniemi, toimittaja/keliakikko

Inkeri Kerola, puheenjohtaja

Leila Kekkonen, toiminnanjohtaja

Leila Alivuotila, viestintäpäällikkö

Minna Halve, Etelä-Suomen aluevastaava, sosiaaliturva-asiantuntija

LIITE 5 LIITON HENKILÖSTÖ

Liiton palveluksessa ovat vuoden 2016 aikana olleet seuraavat toimihenkilöt:

Toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa (T) tai määräaikaisessa työsuhteessa (M):

Ahola Kristiina, taloussihteeri (T)
Alivuotila Leila, viestintäpäällikkö (T) (osittainen hoitovapaa 1.1.-31.5. ja 1.11-31.12.)
Arnala Sanna, ravitsemusneuvoja ja asiantuntijatiimin esimies (T)
Aspegren Marjo, järjestöpäällikkö (T)
Halve Minna, aluevastaava (T)
Heimolehto Tarja, tuoteasiantuntija (M)
Heliövuori Tuija, jäsenpalvelusihteeri (T)
Henttonen Anna-Maija, toimistotyöntekijä (M) (työsuhde päättyi 31.12.)
Jokinen Marjo tuoteasiantuntija (T)
Kekkonen Leila, toiminnanjohtaja (T)
Laamanen Eetu, järjestöassistentti (M) (työsuhde päättyi 31.3.)
Laine Eeva, Hehkuva (M) (projekti päättyi 30.4)
Laine Eeva, aluevastaava (T) (1.5. alkaen)
Lehikoinen Henna, aluevastaava (T)
Leppäkyynäs Eija, talouspäällikkö (T)
Lindberg Eija, aluevastaava (T)
Ollanketo Minnaleena, aluevastaava (T) (opintovapaa 8.2.-7.6. ja 1.8.-31.12.) 1.8. – jatkuu 31.5.17)
Pajunen Sari, projektisihteeri Hehkuva (M) (14.1.-12.2.)
Palovuori Riitta, aluevastaava (M) (P-S sijaisuus 1.2.-31.5. ja 1.8.- 31.12.)
Puntila Nanna, kuntoutusvastaava (T) (osittainen hoitovapaa 1.1.- 31.12.)
Riitakorpi Marjut, järjestöassistentti (M) (1.6. alkaen)
Ruokonen Päivi, toimistosihteeri (T)
Talsta Sanna, verkkotiedottaja (T)
Tuomi Sonja, graafinen suunnittelija (T)
Vanhatalo Marika, viestintäsuunn. Hehkuva (M) (työsuhde päättyi 4.1.)

yht. 24 kpl

Vapaaehtoistoiminnan tunnustuspalkinto

Helka Tukiainen, Joensuu

Kunniamaininta

Amanda Haapa, Pori

Kultainen ansiomerkki

Aaltonen Eija, Pyhtää

Ala-Lahti Paula, Ilmajoki

Brunman Seppo, Ylivieska

Heikkilä Marja, Tampere

Karjalainen Tarja, Kajaani

Kaukinen Katri, Tampere

Laitinen Anu-Maria, Tampere

Normaja Mirja, Turku

Ruokonen Hannu, Joensuu

Savilahti Erkki, Helsinki

Sedig Pekka, Vaasa

Sillanpää Kirsti, Tampere

Virtanen Jarmo, Oulu

Hopeinen ansiomerkki

Ollila Anne, Tampere

Eronen Sirpa, Tampere

Kurppa Kalle, Kangasala

Lähdeaho Marja-Leena, Tampere

Myllymäki Eeva-Liisa, Seinäjoki

Rouhu Pertti, Nokia

Pronssinen ansiomerkki

Aalto Tarja, Sastamala

Koski Virpi, Tampere

Siltanen Tauno, Tampere

Tammi Elma, Turku

Wahlman Laila, Turku

LIITE 7 KELIAKIALIITON TUTKIMUSRAHASTOSTOISTA JAETTAVAT APURAHAT 2016

Tutkija	Tutkimusaihe	Apuraha €	Rahasto
Alakoski Anna, LL, Lempäälä	Ihokeliakia: pitkäaikaisennuste ja siihen vaikuttavat tekijät. Prospektiivinen seurantatutkimus, ansiomenetyksen korvaamiseen	1 000	Tutkimusrahasto
Koskinen Inka, LL, Jkl	Diagnosoidun ja tunnistamattoman keliakian vaikutus ennusteeseen, väitöskirjatyö, matkakuluihin, ansiomenetyksen korvaamiseen	1 500	Tutkimusrahasto
Nurminen Samuli, LK, Tre	Suolenulkoiset oireet keliakiaa sairastavilla lapsilla, väitöskirjatyö, tutkimuksen tekemiseen	1 000	Tutkimusrahasto
Kivelä Laura, LL, Tre	Keliakian muuttuva taudinkuva lapsilla, väitöskirjatyö, tutkimuksen tekemiseen	2 000	Maire Rossin rahasto
Oittinen Mikko, FM, Tre	Epigeneettisen säätelyn häiriö ohutsuolen krypta-villus akselilla keliakiassa, jatkotutkimuksen tekemiseen	3 000	Maire Rossin rahasto
Repo Marleena, LK, Tre	Anemia ja raudanpuute keliakiassa, väitöskirjatyö, tutkimuksen tekemiseen	2 000	Maire Rossin rahasto
Yhteensä		10 500	

LIITE 8 YHTEENVETO KELIAKIAYHDISTYSTEN TOIMINNASTA

Tiedot 22 yhdistykseltä (suluissa edellisen vuoden luvut 17 yhdistykseltä)

Yhdistysten järjestämät tapahtumat

	Tapahtumien lkm	Osallistujat
Jäsentilaisuudet	233 (126)	4 785 (2 492)
Koulutukset, kurssit	84 (47)	541 (289)
Messut, näyttelyt ym.	50 (16)	6 608* (1 312)
Virkistys- ja liikuntatapahtumat	103 (74)	1 604 (1 647)
Keliakiaviikko	81 (76)**	2 476 (3 453)**
Yhdistyksen sääntömääräiset kokoukset	42 (34)	
Muut tapahtumat	115 (71)	1 624 (268)
Yhteensä	708 (444)	17 638 (9 461)

**Sis. Gluteeniton elämä -messujen bussiretkille osallistuneet*

***Keliakiaviikon osalta luvuissa mukana kaikki 30 yhdistystä*

Muu toiminta

Vertaistukihenkilötoiminta

- neuvontakerrat/-tapahtumat,

esim. kauppakierrokset 126 (30)

1 829 (719)

Yhdistysten vaikuttamis- ja valistuskontaktit 64 (96)

1 515 (2 598)

Verkkoviestintä

Käyntejä yhdistysten verkkosivuilla/11 yhdistystä

54 808 (39 852/10 yhdistystä)

Tykkääjiä yhdistysten Facebook-sivuilla/21 yhdistystä

2 504 (1 350/11 yhdistystä)

LIITE 9 KELIAKIAYHDISTYSTEN JÄSENMÄÄRÄT

Jäsenyhdistys	Jäsenmäärä 31.12.2016	Jäsenmäärä 31.12.2015
Etelä-Karjalan Keliakiayhdistys ry	507	508
Etelä-Kymen Keliakiayhdistys ry	311	315
Hämeen Keliakiayhdistys ry	766	757
Härmän Seudun Keliakiayhdistys ry	263	271
Itä-Lapin Keliakiayhdistys ry	128	132
Itä-Savon Keliakiayhdistys ry	236	220
Kainuun Keliakiayhdistys ry	351	355
Keski-Suomen Keliakiayhdistys ry	969	940
Koillismaan Keliakiayhdistys ry	143	145
Kokkolan Seudun Keliakiayhdistys ry	422	416
Kouvolan Seudun Keliakiayhdistys ry	372	389
Länsi-Pohjan Keliakia ry	274	271
Mikkelin Seudun Keliakiayhdistys ry	381	371
Oulun Seudun Keliakiayhdistys ry	1 208	1200
Pieksämäen Keliakiayhdistys ry	94	91
Pirkanmaan Keliakiayhdistys ry	2 566	2508
Pohjois-Karjalan Keliakiayhdistys ry	735	712
Pohjois-Savon Keliakiayhdistys ry	1 067	1064
Porin Seudun Keliakiayhdistys ry	696	681
Päijät-Hämeen Keliakiayhdistys ry	749	758
Raahen Tienoon Keliakikot ry	245	255
Rauman Seudun Keliakiayhdistys ry	384	390
Rovaniemen Keliakiayhdistys ry	323	320
Salon Seudun Keliakiayhdistys ry	278	272
Sastamalan Seudun Keliakiayhdistys ry	278	280
Seinäjoen Seudun Keliakiayhdistys ry	810	806
Turun Seudun Keliakiayhdistys ry	1 569	1 607
Uudenmaan keliakiayhdistys ry	4 633	4 829
Vaasan Seudun Keliakiayhdistys ry	380	376
Ylivieskan Seudun Keliakiayhdistys ry	432	442
Yhteensä	21 570	21 681

Hammareninkatu 7
33100 Tampere
p. 03 2541 300
info@keliakialiitto.fi
keliakialiitto.fi